

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาโปรแกรมการเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยใช้บรรณบำบัดพัฒนา

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเสร็จสิ้นโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรม
2. หลังเสร็จสิ้นโปรแกรม นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมร้อยละ 75 ขึ้นไป จะมีคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80 ทุกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมโดยอาศัยพื้นฐานจากแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมสำหรับเด็กสามารถพิเศษ และแบบจำลองที่ยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลักของ Tyler กรอบแนวคิด ประกอบด้วย เป้าหมาย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ความหมายของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียน เกณฑ์การคัดเลือกนักเรียน ลักษณะโปรแกรม การจัดการเรียนการสอนโดยใช้บรรณบำบัดพัฒนา และการประเมินผลโปรแกรม

2. การพัฒนาโปรแกรมการเพิ่มพูนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

พัฒนาโปรแกรมโดยมีวิธีการดำเนินงานดังนี้

- 2.1 กำหนดเป้าหมายของโปรแกรม
- 2.2 กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- 2.3 กำหนดความหมายนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
- 2.4 กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกนักเรียนเข้าโปรแกรม
- 2.5 กำหนดลักษณะของโปรแกรม
- 2.6 จัดการเรียนการสอนโดยบรรณบำบัดพัฒนา

2.6.1 กำหนดเกณฑ์ประเมินวรรณกรรม แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณกรรม นำวรรณกรรมภาษาอังกฤษ และแบบสอบถามดังกล่าวให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของวรรณกรรมภาษาอังกฤษที่จัดไว้ นำผลการประเมินมาแปลความหมายและคัดเลือกวรรณกรรมภาษาอังกฤษที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมาใช้ในโปรแกรม

2.6.2 สร้างแผนการใช้บรรณบำบัดพัฒนาตามหลักการ วิธีการและขั้นตอนของการใช้บรรณบำบัดพัฒนาของ Cornett ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมการแนะนำ กิจกรรมเพิ่มประสบการณ์ก่อนอ่าน การให้เวลานักเรียนอ่านและเพาะความคิด และติดตามผลให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยอาศัยจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน มีทั้งหมด 22 แผน ใช้เวลาแผนละ 60 นาที แผนการใช้บรรณบำบัดแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะแนะนำ 10 แผน ระยะสร้างความเคยชิน 4 แผน และระยะการอ่านอย่างอิสระ 8 แผน นำแผนการใช้บรรณบำบัดพัฒนาที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิและได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนสาธิตเกษตร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากรจำนวน 8 คน ทดลอง 5 แผน เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งก่อนนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร

2.7 ประเมินผลโปรแกรม

2.7.1 สร้างแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามหลักเกณฑ์การสร้างแบบทดสอบ จำนวน 100 ข้อ โดยครอบคลุมทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม สร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบทดสอบ นำแบบทดสอบที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้รับการปรับปรุงแล้วไปคัดเลือกเฉพาะข้อสอบระดับความยากง่ายตั้งแต่ .20 ถึง .60 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป นำมาพิจารณาสัดส่วนของระดับความยากกับจำนวนข้อ แล้วคัดเลือกให้เหลือ 50 ข้อ นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วไปทดลองครั้งที่ 2 กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน นำผลมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (ดูในภาคผนวก จ)

2.7.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับโปรแกรม นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจแผนการใช้บรรณูปักตรวจพิจารณาแก้ไขต่อไป

2.7.3 กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลโปรแกรม

3. การทดลองใช้โปรแกรมการเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ทดลองใช้โปรแกรมการเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่พัฒนาขึ้น โดยทดลองจัดการเรียนการสอนโดยใช้บรรณูปักพัฒนา ดังนี้

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาริตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ทำคะแนนสอบปลายภาค วิชาภาษาอังกฤษ ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2537 อยู่ในระดับ 4 และได้คะแนนสูงสุดอยู่ใน 8 อันดับแรกของระดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับโปรแกรม

ดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยสำรวจรายชื่อนักเรียนที่ได้คะแนนสอบปลายภาคอยู่ในระดับ 4 ประจำภาคต้น คัดเลือกนักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดอยู่ใน 8 อันดับแรกของระดับชั้น สอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมโปรแกรม และขอความเห็นชอบในการให้นักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมจากผู้ปกครอง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเริ่มโปรแกรม ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการใช้บรรณูปักทั้งหมด 22 แผน สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 60 นาที รวม 8 สัปดาห์ หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอนตามโปรแกรม ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณฉบับเดิม และตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมและให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับโปรแกรม การประเมินผลโปรแกรม มีวิธีการดังนี้

1) เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังเสร็จสิ้นโปรแกรม โดยการทดสอบค่าที (t-test)

2) หาค่าร้อยละของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 จำแนกตามรายจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

3) วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับโปรแกรม โดยการหาค่าร้อยละ

4. การปรับปรุงโปรแกรม

การปรับปรุงโปรแกรมโดยนำผลการทดลองมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง ดังนี้

4.1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามรายจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมก่อนและหลังเสร็จสิ้นโปรแกรม พบว่า จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ 4 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินไม่ถึง 75 % กล่าวคือ มีนักเรียนในโปรแกรมไม่ถึง 75 % ผ่านเกณฑ์การประเมิน 80% ในด้านการบอกลักษณะตัวบุคคลในเรื่อง คังนั้จึงปรับแผนการใช้บรรณบำบัดพัฒนาโดยเปลี่ยนแปลงกิจกรรม และเพิ่มคำถามสำหรับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ 4 ในด้านการบอกลักษณะตัวบุคคลในเรื่องให้เพิ่มมากขึ้น เน้นให้นักเรียนมีส่วนแสดงความคิดเห็นมากขึ้น รวมทั้งการยกตัวอย่างพฤติกรรมในเรื่อง สนับสนุนคำตอบให้มากขึ้นในแต่ละแผน

4.2 การลดจำนวนแผนการใช้บรรณบำบัด ระยะแนะนำ ที่ให้นักเรียนอ่านวรรณกรรมที่ครูเลือกให้เรื่องเดียวกันทั้งกลุ่ม เป็น 8 แผน เพื่อป้องกันมิให้นักเรียนรู้สึกเบื่อส่วนระยะสร้างความคุ้นเคย ลดจำนวนแผนเหลือ 2 แผน เพื่อเสริมระยะการอ่านอย่างอิสระ ให้นักเรียนมีโอกาสเลือกวรรณกรรมตามความสนใจมากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. จากการนำโปรแกรมไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 คน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.1 นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเสร็จสิ้นโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

1.2 นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมร้อยละ 75 ขึ้นไป มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 จำนวน 4 จุดประสงค์จากจุดประสงค์ทั้งหมด 5 จุดประสงค์

1.3 จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับโปรแกรม ด้านสถานที่และระยะเวลา สรุปผลได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพห้องเรียนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเหมาะสมปานกลาง นักเรียนทุกคนเห็นด้วยกับการจัดการเรียนครั้งละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 ครั้ง และให้จัดนอกเวลาเรียน

ด้านการเรียนการสอน นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้สึกชอบการเรียนการสอนแบบนี้มาก ส่วนในเรื่องของกิจกรรมเมื่อเรียงตามลำดับความชอบ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบกิจกรรมอภิปรายมากกว่ากิจกรรมอื่นๆ นักเรียนทุกคนเห็นว่า วรรณกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้ในการเรียนการสอนเหมาะสม

ด้านความรู้สึกทั่วไปเกี่ยวกับโปรแกรม นักเรียนทุกคนชอบที่จะได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเพื่อนที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าไม่มีปัญหาหรือลำบากในระหว่างเรียนและเมื่อกลับไปเรียนในชั้นเรียนแล้ว ถ้าหากมีการจัดโปรแกรมพิเศษเช่นนี้อีก นักเรียนทุกคนต้องการเข้าร่วมโปรแกรม นักเรียนส่วนใหญ่คิดว่าได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโปรแกรมมาก

ข้อเสนอแนะที่นักเรียนในโปรแกรมเสนอไว้ มีดังนี้ ควรมีหนังสือที่พิจารณาแล้วว่าสนุก ไม่น่าเบื่อให้อ่านหลายๆ มีการเข้ากลุ่มมากขึ้น ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเวลาให้มากขึ้นประมาณ 30 นาที ไม่ควรถามคำถามซ้ำ อยากให้มีที่เรียนดีกว่านี้และควรจัดต่อไป

1.4 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับโปรแกรม สรุปผลได้ว่า ผู้ปกครองทุกคนเห็นว่าโปรแกรมนี้น่าสนใจ ระยะเวลาในการเรียนครั้งละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 ครั้งเหมาะสมดีแล้ว ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดโปรแกรมนอกเวลาเรียน การจัดการเรียนการสอนเป็นที่น่าพอใจ นักเรียนแสดงพฤติกรรมว่าอยากเข้าร่วมโปรแกรม และได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโปรแกรมมาก หากมีการจัดโปรแกรมแบบนี้อีก ผู้ปกครองทุกคนยินดีให้นักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมอีก ผู้ปกครองระบุว่า ควรจัดโปรแกรมที่เป็นการอ่านและฝึกสนทนา หรือจัดแบบเดิม หรือควรจัดกลุ่มนักเรียนที่มีทักษะใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนา สะดวกทั้งผู้สอนและนักเรียน นักเรียนจะได้รับประโยชน์เต็มที่ ควรจัดเป็นกลุ่มละไม่เกิน 10 คน ควรให้จัดนอกเวลาเรียนหรือวันหยุดราชการในช่วงเช้า

หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมแล้ว ผู้ปกครองส่วนใหญ่สังเกตเห็นว่านักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาอังกฤษพฤติกรรมที่ผู้ปกครองระบุไว้ มีดังนี้

1. สนใจการอ่านเรื่อง นิทานภาษาอังกฤษมากขึ้น พยายามเข้าใจคำศัพท์ และสนใจภาษาอังกฤษที่เห็นรอบๆ ตัว

2. พูดภาษาอังกฤษเป็นบางครั้ง

3. อ่านภาษาอังกฤษเก่งขึ้น

4. สนใจภาษาอังกฤษมากขึ้น กล่าวในการพูดได้ตอบ

5. มีความมั่นใจ และให้ความสนใจที่จะอ่านหนังสือภาษาอังกฤษมากขึ้น

บทบาทของโรงเรียนในการจัดโปรแกรมเสริมเพื่อให้โอกาสนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้พัฒนาความสามารถเพิ่มมากขึ้น ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง พอสรุปได้ว่าการจัดโปรแกรมประเภทนี้ มีความเหมาะสมมากควรจัดต่อไปเพราะนักเรียนได้รับประโยชน์ การที่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษมาเรียน

รวมกัน ทำให้มีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างในทางที่ดีขึ้น โรงเรียนควรให้ความสนใจ และให้โอกาสแก่นักเรียนเหล่านี้ และควรมีบทบาทในการจัดโปรแกรมเสริมเพื่อพัฒนาความสามารถที่มีอยู่ให้เพิ่มมากขึ้น โดยการจัดประสบการณ์ในทุกๆ วิชา ทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการสอนเสริมเพิ่มเติม อันจะเป็นประโยชน์กับนักเรียนในอนาคต และสามารถทำชื่อเสียงให้กับโรงเรียนได้

2. ได้โปรแกรมการเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โปรแกรมการเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

หลักการและเหตุผล

การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ควรจัดสนองความเป็นปัจเจกชนของนักเรียน โดยมุ่งที่จะจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนแต่ละคนเจริญงอกงามที่สุด และดีที่สุดในด้านที่สามารถจะเป็นไปได้ ปัจจุบันประเทศไทยกำลังพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ความต้องการกำลังคนที่มีความสามารถในหลายๆ ด้าน และความสามารถเฉพาะในด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องส่งเสริมนักเรียนที่มีความถนัดเฉพาะด้าน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนกลุ่มดังกล่าวให้มีความเจริญเต็มศักยภาพ ถ้าหากนักเรียนได้รับการส่งเสริมในทางที่ถูกต้อง ก็จะเป็นผู้นำในสาขาวิชาต่างๆ ในอนาคต สามารถใช้วิชาการเหล่านั้นสร้างความก้าวหน้าให้แก่สังคมและประเทศ

ในสังคมประชาธิปไตยอย่างประเทศของเรา ต้องการพลเมืองที่มีความสามารถในการแสดงความคิดเห็น รู้จักวิเคราะห์ วิจารณ์ และรู้จักประเมินสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล แทนที่จะเชื่อทุกอย่างอย่างงมงาย ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านขั้นสูง ผู้เรียนที่ได้รับการสอนและฝึกใช้ทักษะนี้จะสามารถนำความรู้ความสามารถนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้

สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มพูนการใช้สติปัญญาและช่วยพัฒนานักเรียนให้เจริญงอกงามทั้งด้านจิตใจและความคิด นอกจากนี้ยังเป็นการสนองความต้องการพิเศษของนักเรียนกลุ่มนี้

เป้าหมาย

เพื่อให้ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามศักยภาพแห่งตนได้อย่างอิสระเต็มที่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้นักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณดังต่อไปนี้ คือ สามารถบอกได้ว่าสิ่งที่อ่านเป็นเรื่องจริง หรือเพื่อฝัน หรือเป็นความคิดเห็น สามารถสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ สามารถประเมินทัศนคติและจุดประสงค์ของผู้เขียนได้ สามารถบอกลักษณะบุคคลในเรื่องได้ และสามารถลงความเห็นเกี่ยวกับอารมณ์และลักษณะน้ำเสียงของบุคคลในเรื่อง หรือประเภทของเรื่องได้

ความหมายของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

เป็นนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ 4

เกณฑ์การคัดเลือก

เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สามารถทำคะแนนสอบปลายภาค ในภาคเรียนก่อนเข้าโปรแกรม อยู่ในระดับ 4 มีความสมัครใจในการเข้าร่วมโปรแกรม และได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครองในการเข้าร่วมโปรแกรม จำนวน 8 คน

ลักษณะโปรแกรม

เป็นโปรแกรมอิสระนอกเวลาเรียน สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 60 นาที เป็นเวลา 8 สัปดาห์

การเตรียมการสอน

1. คัดเลือกวรรณกรรมภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก ประเภทบันเทิงคดี และสารคดี ตามความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยวิเคราะห์วรรณกรรมจากเกณฑ์ต่อไปนี้

- 1) เนื้อหาให้ความสนุก เพลิดเพลิน
- 2) เนื้อหาให้ข้อคิด คติสอนใจ และแนวทางในการดำเนินชีวิต
- 3) ให้ความรู้ ข้อคิดเห็นที่เหมาะสมกับวัย

- 4) เนื้อหากระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์
- 5) ช่วยสร้างเสริมจินตนาการให้กับเด็ก
- 6) เป็นเรื่องที่ตรงกับความสนใจของเด็ก
- 7) ใช้แนวการเขียนดึงจุดความสนใจในการอ่าน
- 8) เนื้อหาเหมาะสมกับวัย
- 9) ใช้ภาษาและศัพท์ที่เข้าใจง่าย สั้น ไม่ซับซ้อน
- 10) ไม่เป็นวิชาการ หรือมีลักษณะการสอนโดยตรง แต่จะแฝงไว้โดยเด็กไม่รู้ตัว

2. สร้างแผนการใช้บรรณูป่าบ้ตามขั้นตอนการบรรณูป่าบ้พัฒนา ดังนี้

- 2.1 ชั้นจัดกิจกรรมแนะนำ สร้างแรงจูงใจและเร้าความสนใจของนักเรียน
- 2.2 ชั้นเพิ่มประสบการณ์ก่อนอ่าน ด้วยการเล่า การฟัง หรือการขยายความ

เรื่องที่อ่าน

2.3 ชั้นให้เวลานักเรียนอ่านและเพาะความคิด เพื่อบูรณาการสิ่งที่อ่านกับความคิด ให้นักเรียนใช้วิธีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความคิดสร้างสรรค์

2.4 ชั้นติดตามผล ให้นักเรียนได้ซักถาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน รู้จักตนเองมากขึ้น โดยอาศัยการตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าสิ่งที่อ่าน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้จากการอภิปราย นักเรียนจะสรุปโดยโยงเรื่องเข้าสู่ประสบการณ์เดิม เมื่อนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันแล้ว นักเรียนจะขยายความเข้าใจของคนเกี่ยวกับวรรณกรรมโดยทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวรรณกรรม

2.5 ชั้นนำเข้าสู่การประเมินผลและอภิปราย ครูจะประเมินในสิ่งที่นักเรียนได้รับ แล้วสรุปให้นักเรียนฟัง

การจัดการเรียนการสอน

จัดการเรียนการสอนตามแผนทั้งหมด 22 แผน โดยใช้เวลาแผนละ 60 นาที กำหนดให้นักเรียนอ่านวรรณกรรมภาษาอังกฤษเรื่องเดียวกันทั้งกลุ่ม จำนวน 8 แผน ให้นักเรียนมีโอกาสเลือกวรรณกรรมภาษาอังกฤษตามความสนใจของกลุ่ม จำนวน 2 แผน และให้นักเรียนเลือกอ่านวรรณกรรมภาษาอังกฤษอย่างอิสระตามความสนใจคนละเรื่อง และให้นักเรียนนำวรรณกรรมที่สมาชิกแต่ละคนเลือกนำไปอ่านที่บ้าน กำหนดวัน เวลา พร้อมชื่อวรรณกรรม เพื่อทำกิจกรรมอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 8 แผน

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. วรรณกรรมภาษาอังกฤษ (รายชื่อวรรณกรรมอยู่ในภาคผนวก ค.)
2. แผนการใช้บรรณูปัก (ตัวอย่างแผนการใช้บรรณูปักอยู่ในภาคผนวก ง.)

การวัดและประเมินผล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดประเมินผลโปรแกรม
 - 1.1 แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 - 1.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับโปรแกรม
2. วิธีการ
 - 2.1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเข้าโปรแกรมและหลังเข้าโปรแกรม
 - 2.2 ให้นักเรียนและผู้ปกครองตอบแบบสอบถามความคิดเห็นหลังเสร็จสิ้น

โปรแกรม

3. เกณฑ์การประเมินผล
 - 3.1 นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเสร็จสิ้นโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรม
 - 3.2 นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมน้อยละ 75 มีคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 ทุกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 3.3 นักเรียนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมในทางที่ดี เห็นประโยชน์จากการเข้าร่วมโปรแกรม และต้องการเข้าร่วมโปรแกรมอีก
 - 3.4 ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมในทางที่ดี และยินดีให้นักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมอีก

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสร้างกรอบแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง เปรียบเสมือนแผนที่สำหรับนักเดินทางที่จะใช้เส้นทางให้ไปถึงจุดหมาย การพัฒนาโปรแกรมในงานวิจัยนี้ จึงอาศัยพื้นฐานจากแนวคิดในการพัฒนาโปรแกรมสำหรับเด็กสามารถพิเศษ และแบบจำลองที่ยึดความสำเร็จของจุดประสงค์เป็นหลักของ Tyler โดยอธิบายได้ว่า จุดประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้อย่างดี ดังนั้นโปรแกรมจะประสบผลสำเร็จหรือไม่นั้น ดูได้จากผลผลิตของโปรแกรมว่าตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ กล่าวคือ การพัฒนาโปรแกรมการเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยได้กำหนด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้อย่างชัดเจน หลังเสร็จสิ้นโปรแกรม ผู้วิจัยจึงประเมินผลโปรแกรมตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ เพื่อดูว่าการดำเนินงานของโปรแกรมตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

2. การพัฒนาโปรแกรมการเพิ่มพูนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่อาศัยแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของบรรณบำบัดพัฒนาเป็นรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเด่นที่สำคัญ ประการแรก เป็นการสอนการอ่านและการคิดโดยให้วรรณกรรมภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนรู้วิธีอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การเล่าเรื่อง การตอบคำถาม และการอภิปรายโดยอาศัยตัวละครในวรรณกรรมที่อ่าน เป็นจุดเน้นในการให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล นักเรียนจะรู้สึกมีส่วนร่วมในเหตุการณ์และตัวละครในวรรณกรรมมากกว่าการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินเพียงอย่างเดียว นักเรียนจะเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาของตัวละครในเรื่อง สามารถพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตและส่งเสริมจินตนาการของนักเรียน ประการที่สองคือ การอภิปรายร่วมกันระหว่างนักเรียนที่มีระดับความสามารถใกล้เคียงกันเป็นการตอบสนองความต้องการพิเศษด้านสติปัญญา กล่าวคือ นักเรียนมีโอกาสรับรู้ความสามารถของเพื่อน มีโอกาสพูดแสดงความคิดและบูรณาการความคิดใหม่ได้อย่างอิสระ และประการที่สาม เป็นการให้โอกาสนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้แสดงความสามารถในการอ่านวรรณกรรมภาษาอังกฤษอย่างมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งในหลักสูตรปกตินักเรียนยังมีโอกาสน้อย เพราะว่าหลักสูตรและระยะเวลาไม่เอื้ออำนวยให้มีเวลาเพียงพอที่จะจัดกิจกรรมการอ่านวรรณกรรมภาษาอังกฤษได้ เนื่องจากพิจารณาเห็นว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การอ่านและคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ Zaccaria และ Moses (1986) อธิบายว่าผู้นำบรรณบำบัดไปใช้สามารถสามารถนำกระบวนการบรรณบำบัดสัมพันธ์กับวิธีการอื่น โดยพยายามอธิบายพลวัตรของสาขาวิชานั้นและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ ผู้วิจัยจึงกำหนดเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามศักยภาพแห่งตนได้ อย่างอิสระเต็มที่ ในการนำโปรแกรมไปทดลองใช้ จึงตั้งสมมติฐานไว้ว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเสร็จสิ้นโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าโปรแกรม และเมื่อนำโปรแกรมไปทดลองใช้ก็พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเสร็จสิ้นโปรแกรมเพิ่มขึ้นจริง

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามรายจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมก่อนและหลังเสร็จสิ้นโปรแกรมด้วย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อบกพร่องของการนำแผนการใช้บรรณบำบัดพัฒนาไปทดลองใช้ และเพื่อการศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามรายจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วม

โปรแกรมว่า มีพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้านใดที่ยังพัฒนาไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จากผลการทดลองพบว่า เมื่อกำหนดเกณฑ์ให้ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณผ่านเกณฑ์การประเมิน 80 % เป็น 75 % ขึ้นไป พบว่ามี 4 จุดประสงค์คือ การแยกได้ว่าสิ่งที่อ่านเป็นจริง หรือเพื่อฝัน หรือเป็นความคิดเห็น การสรุปเรื่องราวที่อ่าน การประเมินทัศนคติและจุดประสงค์ของผู้เขียน และการลงความเห็นเกี่ยวกับอารมณ์ของบุคคลในเรื่องหรือประเภทของเรื่องมีจำนวนนักเรียน 75 % ขึ้นไปผ่านเกณฑ์ ส่วนจุดประสงค์การบอกลักษณะตัวบุคคลในเรื่อง จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์มีไม่ถึง 75 % จากข้อค้นพบนี้แสดงว่า จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านการบอกลักษณะตัวบุคคลในเรื่อง นักเรียนได้รับการฝึกในส่วนนี้ยังไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงควรปรับปรุงแผนการใช้บรรณบำบัดพัฒนาในส่วนนี้ใหม่โดยการเพิ่มคำถามและการยกตัวอย่างประกอบให้มากขึ้น

นอกเหนือจากผลการทดสอบทางสถิติที่เป็นเครื่องแสดงประสิทธิภาพของโปรแกรมดังกล่าวแล้ว จากการตอบแบบสอบถามพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบการเรียนการสอนแบบนี้มาก และคิดว่าได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโปรแกรมมาก ส่วนในความคิดเห็นของผู้ปกครองก็สนับสนุนให้มีการจัดโปรแกรมแบบนี้อีกเพราะเห็นว่าเป็นโปรแกรมที่น่าสนใจ และนักเรียนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโปรแกรมมาก อย่างไรก็ตาม การตอบแบบสอบถามดังกล่าวเป็นไปในช่วงที่นักเรียนเพิ่งผ่านพ้นการเรียนการสอนมาไม่นาน คำตอบต่างๆ จึงเป็นที่น่าพอใจ และทำให้มีความหวังว่านักเรียนจะคุ้นเคยกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น แต่อาจเป็นไปได้ว่าเมื่อเวลาผ่านไป นักเรียนอาจจะลดความสนใจในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณลงไป จึงน่าจะต้องมีการฝึกย้ำเพื่อเตือนนักเรียนต่อไปในระยะยาวอย่างสม่ำเสมอ

3. วรรณกรรมภาษาอังกฤษจัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของแผนการใช้บรรณบำบัดพัฒนาที่ใช้เป็นสื่อและเนื้อหาที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ การเลือกวรรณกรรมจึงต้องพิจารณาหลายด้าน ทั้งความเหมาะสม ด้านความน่าสนใจ ความมีประโยชน์ ความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน ความสั้นยาว และที่สำคัญคือต้องสามารถใช้เป็นสื่อนำไปสู่การเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน สำหรับวรรณกรรมภาษาอังกฤษในโปรแกรมที่ผู้วิจัยได้เลือกสรรมาใช้ นับว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจมาก โดยสังเกตจากการนำไปให้นักเรียนอ่าน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะอ่านมาก เมื่ออ่านจบแล้วก็แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านด้วยท่าทีกระตือรือร้น นอกจากนี้ ยังแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามว่า วรรณกรรมภาษาอังกฤษที่ใช้ในการเรียนการสอนเหมาะสมเพราะน่าสนใจ เนื้อเรื่องเหมาะสม สนุกสนาน และเป็นหนังสือที่อ่านง่าย สอดแทรกคติไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวรรณกรรมภาษาอังกฤษที่คัดเลือกมาใช้มีความหลากหลาย และแตกต่างไปจากหนังสือเรียนของนักเรียน

อนึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การจัดโปรแกรมเสริมควรจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะท้าทายความสามารถ ไม่เคร่งเครียด สนุกสนาน และไม่มึนงานหลังการเรียนการสอน จะช่วยให้นักเรียนสนุกกับการเรียนการสอนมากขึ้น สามารถฝึกฝนนักเรียนตามวัตถุประสงค์ได้อย่างเต็มที่ และนักเรียนจะมีความรับผิดชอบและให้ความร่วมมืออย่างเต็มความสามารถ

4. การคัดเลือกนักเรียนเข้าโปรแกรมหลังจากกำหนดความหมายของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษแล้ว ครูคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้เข้าโปรแกรม ซึ่งในงานวิจัยนี้กำหนดให้คะแนนสอบปลายภาค ประจำภาคต้น ที่อยู่ในระดับ 4 และมีคะแนนสูงสุดอยู่ใน 8 อันดับแรกของระดับ จากเกณฑ์ดังกล่าวพบว่า การคัดเลือกยังไม่เหมาะสม เพราะจำนวนนักเรียนที่ได้ระดับ 4 มีจำนวนมาก และแต่ละคนทำคะแนนสอบปลายภาคต่างกันไม่มาก ดังนั้นจึงควรตั้งเกณฑ์การคัดเลือกให้มีระบบมากขึ้นโดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในอดีตของนักเรียนแต่ละคน และให้อาจารย์ประจำวิชาภาษาอังกฤษคัดเลือกอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้นักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เข้าโปรแกรม

5. ลักษณะของโปรแกรมในการวิจัยนี้เป็นโปรแกรมเสริมการเรียนเป็นโปรแกรมอิสระ ถึงแม้ว่าจะจัดหลังเลิกเรียนแต่ก็มีปัญหาเรื่องความซ้ำซ้อนของเวลาที่นักเรียนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมของหลักสูตรปกติ เพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความกังวลใจและไม่สบายใจในการเข้าร่วมโปรแกรม จึงเสนอให้จัดโปรแกรมในช่วงวันหยุดหรือช่วงเปิดภาคฤดูร้อนแทน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับปัญหาในงานวิจัยของ กรรณิกา อุ่นแจ่ม (2529) และ ศศิธร จ่างภากร (2531)

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. จากการสำรวจวรรณกรรมภาษาอังกฤษสำหรับเด็กตามร้านหนังสือจะพบว่า มีให้เลือกซื้อไม่มาก และแต่ละเรื่องมีราคาแพง ส่วนใหญ่จะเป็นวรรณกรรมที่มีระดับความยากสูงเกินกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น การเลือกวรรณกรรมภาษาอังกฤษให้ได้ผลดีที่สุด คือ สำรวจวรรณกรรมที่จัดเป็นชุดตามระดับความสามารถ เช่น English Today Readers หรือ Longman Structural Readers หรือ A Reading Time Book เป็นต้น ผู้ที่จะนำโปรแกรมนี้ไปใช้ควรประสานงานบรรณารักษ์ห้องสมุดในการเตรียมหนังสือ ซึ่งในการเข้ากลุ่มอภิปรายแต่ละครั้งจะใช้วรรณกรรมเรื่องเดียวกันเท่าจำนวนนักเรียน และหนังสือที่คัดเลือกแล้วควรมีให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้นักเรียนเลือกอ่านตามความสนใจ ดังนั้น จึงควรเตรียมงบประมาณในการนี้ด้วย วรรณกรรมที่คัดเลือกโดยผู้ทรงคุณวุฒิในโปรแกรมนี้ถือว่าเป็นหนังสือที่มีคุณค่าสมควรจัดให้นักเรียนอ่าน

2. การจัดสถานที่สำหรับการจัดการเรียนการสอนควรพิจารณาเป็นพิเศษ สถานที่ควรเงียบ และสะดวกสบาย
3. ครูสามารถนำบรรณูปักพัฒนาไปบูรณาการกับวิชาอื่นๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการพัฒนาแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระดับประถมศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการคัดเลือกนักเรียน
2. เพื่อเป็นการสนับสนุนการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จึงควรมีการพัฒนาโปรแกรมให้หลากหลายมากขึ้น
3. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับผลการใช้บรรณูปักพัฒนาที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
4. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับผลการใช้บรรณูปักพัฒนาแบบรายบุคคลที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเอง